

Intervinguts 'de facto'

Els governs valencià, català i balear pateixen de valent els efectes d'una crisi econòmica que ja fa un lustre que dura. Alberto Fabra, Artur Mas i José Ramón Bauzà senten al clatell l'alè de Mariano Rajoy, que al seu torn és instat per Angela Merkel a efectuar reformes profundes i a cenyir-se al límit de dèficit acordat per la UE.

La situació és especialment greu en el cas valencià, sobre el qual plana l'amenaça d'una intervenció emparada per la llei d'estabilitat financera, una norma que, segons els experts, significa una involució jurídica cap a les tesis més recentralitzadores.

Sigui com sigui, les dificultats de les dues Generalitats i del govern balear tenen molt a veure amb un sistema de finançament que els ha perjudicats de manera notable.

Els liquidadors

Des que, ara fa poc més de 250 dies, va agafar les regnes d'un govern valencià dissenyat per Francisco Camps, Alberto Fabra s'ha centrat a esmenar els excessos del seu predecessor. Amb un deute pels núvols, un finançament per terra, les caixes pròpies intervingudes i pressionat per Rajoy, cada divendres fa anar les tisores.

Un dels primers dies després d'haver accedit al seu despatx de president de la Generalitat Valenciana, Alberto Fabra va regirar calaixos i armaris en cerca d'unes tisores. Però no n'hi havia. Era com si aquest estri tan i tan comú no hi existira, a Palau.

A diferència de Víctor Campos, vicepresident de Francisco Camps condemnat per corrupció per haver rebut roba de la trama *Gürtel*, al predecessor de Fabra el sastre José Tomás no li prenia mides a la feina, sinó a l'hotel Ritz de Madrid. Per tant, també era del tot impossible que el sastre s'hi haguera deixades les seues, de tisores, i que Fabra poguera fer-ne ús.

Un ús distint, sense dubte, perquè, en els poc més de 250 dies de president del Consell, Fabra s'ha dedicat a salvar l'autonomia d'una intervenció que alguns donaven per feta i uns altres consideren que ja hi és, *de facto*. Tisorada rere tisorada, però, Fabra s'ha entestat a esvaïr aquest fantasma, ni que això amenace la solside de l'estat del benestar valencià. No li fa por de semblar el liquidador del sistema públic; li'n fa més que la Generalitat passe a ser un guarniment.

Ho explicava la setmana passada Reuters en un reportatge esclaridor –titulat “València, l’espill més cruel de la realitat espanyola”– que l’agència britànica va esbombar a mitjans de tot el planeta. Els 20.500 milions de deute que reconeix la Generalitat, el 19,9% del PIB valencià, ha dut “la regió que fins fa poc presumia ésser un referent de modernitat i prosperitat”, amb projectes com “l’exclusiva Copa de l’Amèrica” o “el costós circuit de la fórmula 1”, a presentar “aules públiques sense calefacció per manca de pagament”. Reuters no sols parlava d’“excessos faraònics i milions de folis en investigacions per suposades irregularitats”, sinó que també s’apuntava a la teoria de la intervenció *de facto*: el País Valencià, deien, “ha passat en pocs anys d’una festa etílica amb barra lliure a trobar-se virtualment rescatada per l’estat”.

Siga com siga, Mariano Rajoy confia a no haver d’intervenir enguany cap autonomia. Espera que totes respecten la llei d’estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, vigent des del proppassat 1 de maig i que obliga les autonomies a no superar un dèficit de l’1,5% en relació amb el seu PIB.

Al País Valencià, Fabra dedica cada reunió setmanal del Consell a aprovar mesures per a estalviar les despeses i augmentar els ingressos, mesures de més en més impopulars. Cap al migdia, a la conferència de premsa posterior, el vicepresident, José Ciscar, fa cara de pomes agres per tanta retallada. I els ciutadans, resignats, no se’n saben avenir, sobretot quan després tenen notícia que la Generalitat ha hagut d’injectar enguany 35 milions extraordinaris per a mantenir el gran premi de fórmula 1 que cada any –des del 2008– acullen els carrers de València.

Decisions que fins i tot no agraden a Fabra però que es troba forçat a adoptar per culpa de l’herència d’un Camps que, en el cas de la cursa automobilística, va concedir al magnat Bernie Ecclestone la inclusió de clàusules confidencials i de penalitzacions severes en cas de renúncia de l’administració valenciana.

Mentre Camps viatjava en primera i amb xecs en blanc a les butxaques, Fabra es trasllada en línies de baix cost i amb un somriure a la boca. No pot oferir res més que això. I, sobretot, esforç,

Enmig de les retallades, Fabra s’ha trobat obligat a injectar 35 milions a la fórmula 1

la paraula que possiblement ha repetit més des que el juliol passat va accedir a la presidència del Consell.

Nou mesos en què ha parit tot de mesures econòmiques dràstiques. En primer terme, un pla d’ajust que va tancar l’any passat fins i tot per damunt de les expectatives creades: Fabra s’havia marcat un estalvi de 680 milions d’euros, i, finalment, va arribar a 739 milions.

El proppassat 5 de gener el seu executiu feia públic el primer paquet de

Camps viatjava en primera i amb un xec en blanc a la butxaca; Fabra viatja en baix cost

mesures per a reduir el dèficit de la Generalitat de 1.057 milions. Un *regal* que incloïa la pujada del preu dels hidrocarburs –a través de l’anomenat *cèntim sanitari*– fins als 4,8 cèntims per litre, o l’augment de l’impost de la renda a aquells que cobren més de 120.000 euros. A més, s’apujaven algunes taxes –actes jurídics documentats– i se’n creaven de noves, com ara la que gravarà les grans instal·lacions industrials pels danys que generen al medi. A l’àmbit sanitari, s’exploraven les primeres retallades, amb decisions com ara la reducció de torns del personal mèdic,

Fabra va abonar 2.200 milions en factures pendents, però encara li’n queden 4.069

la implantació del menú únic als hospitals o el pagament de la targeta SIP en aquells casos que el titular l’haja extraïda. Entre els més malparats, hi havia el personal interí de la Generalitat, que de colp va veure com la jornada laboral –i el seu sou, és clar– es reduïa de 37 hores a només 25.

4.000 milions... i els proveïdors.

L’objectiu era complir els terminis de pagament que la Generalitat té compromesos enguany, una prova de volada, tenint en compte que, de bon començament, al gener, l’estat ja va haver d’avaluar l’administració valenciana davant el Deutsche Bank. Fou, de fet, la primera ocasió en què es va parlar d’una intervenció factual de la Generalitat.

Els 4.000 milions d’euros que el govern valencià ha d’abonar abans del desembre i que pesen com una llosa ja feien veure que els 1.057 milions *retallats* per Reis no serien suficients. Calia esforçar-se encara més a posar-hi remei, amb mesures contundents que Fabra assaonava amb frases efectistes. La més estrident, potser, “hem viscut per damunt de les nostres possibilitats i ara ho paguem”.

Per si no n’hi havia prou, els proveïdors encara vius no deixaven de picar a la porta del Palau de la Generalitat per tal de reclamar els pagaments pendents. Els farmacèutics directament van fer vaga –esposa de Camps inclosa– i van tenir més sort. Uns altres, en canvi, són una rêmora més de les moltes que acumula l’administració.

Fabra va afanyar-se a dedicar 2.200 milions d’euros a pagar algunes de les factures pendents, però, malgrat això, la quantitat que es devia encara superava els 4.000 milions, si fa no fa la xifra que cal abonar als bancs abans d’acabar l’any. En concret, 578.000 factures per un import de 4.069 milions que seran satisfetes gràcies a un crèdit de l’Institut de Crèdit Oficial (ICO), l’organisme estatal que ha allargat la mà a les administracions municipals i autonòmiques perquè alleugeresquen els pagaments i que això beneficie les empreses i autònoms que són a la cua de cobrament i no han abaixat la persiana.

Amb tot, és obvi que el préstec de l’ICO caldrà retornar-lo, i per això els 20.500 milions d’euros de deute que ar-

QUATRE MESOS DE RETALLADES

Del gener ençà, Alberto Fabra ha aprovat tot de mesures que pretenen augmentar els ingressos i reduir la despesa. Heus ací les més importants.

Sanitat Privatització de la gestió de la sanitat pública. Des del gener del 2013, tots els hospitals dependents de la Generalitat Valenciana seran gestionats per una empresa adjudicatària que controlarà els serveis ja externalitzats, alguns de caire logístic que no ho eren encara i també el transport sanitari, tret del servei d'urgències. La decisió, segons el Consell, portarà un estalvi de 443 milions d'euros.

Cèntim sanitari L'augment del preu dels carburants al País Valencià ha situat les benzineres entre les més cares de l'estat espanyol. Camps ja aplicà l'anomenat *cèntim sanitari* i Fabra n'ha multiplicat la incidència en les butxaques dels seus conciutadans: 4,8 cèntims per litre, amb una previsió d'ingressos extraordinaris que va de 75 milions a 80 milions d'euros anuals.

Empreses públiques Les 46 empreses públiques actuals passaran a concentrar-se en sis grans hòldings, amb un estalvi previst de 121 milions d'euros, sobretot derivat de la reducció de personal. Se'n destaquen la societat Projectes Temàtics, el circuit de Xest, la Ciutat de les Arts i les Ciències, Ciegsa –constructora dels col·legis– i Ràdio Televisió Valenciana (RTVV). El deute de les dues darreres supera els 2.500 milions i els 1.200, respectivament.

ERO La reestructuració del sector empresarial públic valencià comportarà l'aprovació de diversos expedients de regulació d'ocupació (ERO) que deixaran sense feina uns 5.000 dels 11.000 treballadors. La repercussió a la caixa de la Generalitat, un cop abonades les indemnitzacions escaients, serà aquesta: un estalvi anual de 66 milions. Els principals afectats, el personal de RTVV, Ferrocarrils de la Generalitat, Vaersa, l'IVVSA i el Servef.

Funcionaris Es redueix a la meitat el complement de la carrera professional dels funcionaris sanitaris, un complement que rebien fins ara pel compliment de determinats objectius i que representava entre el 12% i el 15% del salari. Els funcionaris de l'ensenyament públic veuen minvats els ingressos per sexennis al 50%, cosa que, en el cas dels mestres, podia arribar a equivaler el 14% del sou, uns 67 milions d'euros en total.

Interins Reducció de la jornada laboral del personal interí, que passa de treballar 37 hores setmanals a treballar-ne només 25, amb la consegüent reducció de sou. L'estalvi anual previst és de 121 milions d'euros. Els professors interins, a més, no cobraran les pagues d'estiu que els pertocaven, sinó que seran donats de baixa els mesos en què no hi ha classe. La Generalitat, per aquest concepte, preveu estalviar 30 milions.

Universitats S'ha aprovat un encariment considerable de les taxes universitàries. El cost de la primera matrícula de cada assignatura creix d'un 20%; el de la segona, d'un 35%; el de la tercera, d'un 75%; i el de la quarta, d'un 100%. Alhora, la Generalitat ha anunciat la concentració en un únic centre de totes aquelles carreres amb una demanda escassa, mesura que aplicarà a partir del curs 2013-2014.

Ràtios escolars S'amplia el nombre d'alumnes per aula a tot l'ensenyament públic. Als grups d'infantil i primària, el màxim de 25 xiquets actual passarà a ser de 30. A l'ESO, la ràtio de 30 alumnes creix fins a 36, i al batxillerat la xifra augmenta dels 35 alumnes d'ara fins els 42 que podrà haver-hi. Paral·lelament, el Consell es compromet a reduir d'un 10% el nombre d'aules prefabricades.

IRPF Es retoca el tram autonòmic de l'impost de la renda de les persones físiques (IRPF). Les rendes superiors a 120.000 euros abonaran l'1% més, i les que ultrapassen els 176.000 euros, augmentaran l'aportació d'un 2%. Això, afegit a l'eliminació de la deducció per la compra de llar habitual per a aquelles rendes superiors a 24.000 euros –o 38.000, si es fa conjuntament–, significarà un ingrés de 48 milions d'euros.

rossega la Generalitat encara creixeran, com també passarà quan quede enllestit el procés de transformació del sector públic empresarial valencià.

La reestructuració eliminarà uns 5.000 llocs de feina que caldrà compensar degudament, però que descarregarà el Consell de moltes nònimes i despeses

supèrflues. El deute assumit per a la Generalitat encara creixerà, però, tenint en compte l'opacitat que ha presidit la gestió d'empreses com RTVV, l'Ins-

Impost de patrimoni Es recupera aquesta figura impositiva, que sobretot afecta les rendes més elevades i que generarà al voltant de 70 milions anuals d'ingressos. El sindicat de tècnics d'hisenda, GHESTA, preveu uns ingressos encara superiors: d'uns 110 milions anuals.

Impost de transmissions L'impost de transmissions patrimonials, fins ara fixat en el 7%, creix fins al 8%. Una pressió fiscal superior amb què, al cap de l'any, la Generalitat Valenciana espera recaptar 44,5 milions d'euros extraordinaris.

Actes jurídics documentats A partir del 2013, el gravamen aplicat als actes jurídics documentats –escrip- tures, actes i documents notarial– passarà de l'1% a l'1,2%, un increment que reportarà l'ingrés anual de 29,7 milions d'euros, segons que ha calculat el govern valencià.

Taxes judicials Copiant el model català, aquells que facen servir l'administració judicial hauran d'abonar unes taxes. Cada servei civil o contenciós-administratiu durà aparellat una despesa d'uns 120 euros. Cada recurs impli- carà una taxa nova. En queden exempts el dret penal i la justícia gratuïta. S'esperen recaptar-hi 12 milions l'any.

Baixes laborals D'ara en avant, la Generalitat no completarà el pagament d'aquells que es troben en situació d'incapacitat temporal. En cas de baixa laboral, només abonarà el 80%, una mesura que permetrà d'estalviar uns 18 milions d'euros anuals.

Plans de pensions Els plans de pensions també ixen perjudicats de les retallades del Consell. L'aportació que fins ara hi feia l'administració valenciana es reduirà de 15,5 milions d'euros: 14 milions corresponien a personal de la Generalitat, i el milió i mig restant, a treballadors del seu sector públic.

Bo llibre La subvenció dels llibres escolars també ha davallat al País Valencià. En concret, dels 49 milions que fins ara s'hi destinaven a només 31,6 milions, que, a més, el curs present, la Generalitat encara no ha pogut abonar completament.

Parc mòbil El nombre de vehicles oficials queda reduït a la meitat. De moment, ja se n'han subhastats 42, d'automòbils, pels quals la Generalitat ha ingressat 48.251 euros. La previsió és que, una volta subhastats tots els vehicles, la xifra definitiva vorege els 130.000 euros.

Venda de patrimoni Després de sospesar la possibilitat de desfer-se d'alguns palaus històrics que acullen diverses conselleries, la Generalitat tan sols s'ha decidit a vendre 31 edificis i finques de valor menor. En tot cas, es preveuen ingressar 400 milions d'euros. La joia de la corona, la seu de la Generalitat a Madrid.

Ivex Alberto Fabra s'ha afanyat a tancar les oficines que l'Institut Valencià de l'Exportació (Ivex) disposava arreu del món. El lloguer de totes les seus implicarà un estalvi de 2 milions d'euros, corresponent al lloguer de les 13 amb què ara comptava. L'Ivex passa a integrar-se a la xarxa estatal Icx.

Sou alts càrrecs Cap alt càrrec de la Generalitat Valenciana no pot cobrar més que Alberto Fabra. El sou anual del president, 65.000 euros, n'és el límit, i són molts els que n'han patit les conseqüències. La intendent del Palau de les Arts, Helga Smchidt, ara cobrarà un 60% menys. L'estalvi global és de 358.000 euros anuals.

titut Valencià de la Vivenda (IVVSA) o Ciegsa, l'empresa constructora dels centres educatius valencians, que els facturava tres vegades més cars que no

els d'Extremadura. Un cop se centrifuga tot aquest deute, és previsible que el deute global de l'administració valenci- ana es dispare considerablement.

El drama d'haver de cenyir-se al dè- ficit de l'1,5% del PIB ha sotmès el País Valencià a una situació límit. El 27 d'abril, tres dies abans d'esgotar-se

el termini marcat per Rajoy per tal que les autonomies més deficitàries presentaren un pla d'equilibri financer, el vicepresident Ciscar va fer-lo públic i no va decebre, gens ni mica, les expectatives creades. Aquest segon pla de xoc, de fet, és encara més ambiciós que no el de Reis. Inclourà la gestió privada de tots els hospitals públics pel que fa als serveis externalitzats i a aquells de caire logístic que encara no ho són, a més de les ambulàncies, a excepció del SAMU. Una transformació que, segons el Consell, estalviarà 263 milions anuals a la caixa pública i portarà uns ingressos de 180 milions pel cànon que hauran d'abonar els adjudicataris del contracte. Ciscar, que ha remarcat la supervisió de professionals públics del nou sistema i el fet que aquest “no implicarà cap canvi pels ciutadans”, ha explicat que la mesura en qüestió evitarà que “cada valencià haja de pagar 500 euros més en impostos”.

Bo porqueria. Les estretors de la Generalitat Valenciana s'agreuken cok més va més. El seu deute té la consideració de bo porqueria i és l'estat, que sobretot l'ajuda ben sovint i li permet d'endeutar-se una mica més encara. Per exemple, la Setmana Santa passada, quan l'executiu de Rajoy va acordar de prorrogar, en favor del govern valencià, dues autoritzacions de deute que no havia fet servir. Rajoy ha garantit que cap autonomia no patirà un impagament mentre l'estat pugja ajudar-les.

La setmana passada, el País Valencià oferia 500 milions de deute a un interès del 7%, fins i tot per damunt de la que ofereixen estats intervinguts per la Unió Europea, com ara Grècia o Portugal. Abans de final d'any, la Generalitat ha de renovar deute públic per un import de més de 5.000 milions. Com que compta amb el compromís de Rajoy, Fabra espera aprofitar més deute autoritzat a l'estat espanyol, ni que haja de col·locar-lo a un interès més elevat.

Enmig de tanta mala maror, el president valencià s'ha decidit a vendre no tan sols deute, sinó també una mica d'optimisme. Una tasca en què ha involucrat prop d'un centenar d'alts càrrecs, que explicaran, a 350 municipis del país, el perquè de cada mesura dolorosa que adopta el seu govern. “Han de tenir la certesa que tenim un bon govern”, va

La gestió dels hospitals públics valencians passarà a ser privada el 2013. Una mica abans, un ERO reduirà a menys de la meitat la plantilla de RTVV, de 1.800 treballadors. Al carrer, la gent demana

dir, a més d'assegurar que les decisions preses “són difícils d'adoptar, però garantiran el futur de les persones”.

Fabra sap prou bé que les retallades no són debades i que el desgast del seu partit —amb poc més de quatre mesos a

la fi de les retallades, i AVE, el lobby empresarial, demana un finançament més just.

la Moncloa— comença a ser ostensible. Una preocupació que creix quan sap el resultat d'enquestes que indiquen que,

si avui es feren eleccions al País Valencià, el PPCV perdria la majoria absoluta que conserva des del 1999.

Alhora, l'oposició mira de treure's la son de les orelles i de retallar allà on pot fer-ho, que és, ves per on, electoralment. El PSPV-PSOE, amb Ximo Puig com a nou secretari general, ha emprès una campanya titulada "Així, no", que acusa Rajoy de fer miques l'estat del benestar valencià. Una ronda que inclourà les capitals de comarca i que va presentar en conferència de premsa Leire Pajín, vice-secretària general dels socialistes valencians i ara més centrada en València que no en Madrid.

De la seua banda, Compromís continua amb una política de marcatge ferri a les polítiques del PP, i la setmana passada demanaven, per boca de Mònica Oltra, la convocatòria d'un referèndum que valide o rebutge les decisions adoptades pel Consell en matèria de sanitat i ensenyament públics.

Uns pocs minuts abans, Ignacio Blanco, diputat a les Corts i portaveu d'Esquerra Unida, proclamava en exclusiva—després d'haver accedit a tots els contractes, que la Generalitat li va cedir— la quantitat de diners que l'arquitecte Santiago Calatrava ha obtingut del govern valencià per la construcció de la Ciutat de les Arts i les Ciències que ell va dissenyar: 94.010.620,67 euros, una petita part, això sí, del cost global del recinte: 1.102.903.740,66 euros. Dels sobrecostos, notables en aquesta infraestructura, Calatrava se n'endua un 12%.

Xifres obscenes que encara malmeten més la imatge del País Valencià i que alimenten reportatges tan poc edificants com el de Reuters. Dades que s'afegeixen a la munió de casos de corrupció que assetgen el partit governant, que s'enfronta a un judici per presumpte finançament il·legal. Aquests dies, bona part de la direcció del PPCV, dels alts càrrecs de la Generalitat i els cervells de la trama Gürtel desfilen pel Tribunal Superior de Justícia valencià en la fase d'instrucció d'una causa que amenaça de fer molt de mal als populars, ni que siga d'ací a uns quants anys. El procediment camina lent i encara pot portar sorpreses, tal com es desprèn d'algunes revelacions de darrera hora. L'ex-secretari general del PPCV—cessat precipitadament pel

L'Associació Valenciana d'Empresaris urgeix el PP perquè millore el finançament

cas dels vestits—, Ricardo Costa, no ha tingut cap mirament a implicar en la causa Antonio Clemente, el secretari general que va escollir Camps per a substituir-lo.

Ai, el finançament. La societat civil, mentrestant, comença a moure's. Sobretot la classe empresarial, que ha vist perdre les dues grans entitats financeres pròpies—CAM i Bancaixa— i ha deixat al marge l'habitual alineament amb el PPCV per a exigir millores sensibles en dos aspectes que consideren cabdals: el corredor mediterrani i el finançament.

En el primer, l'aposta de Rajoy per avançar les obres de la gran velocitat que unirà Madrid amb Galícia i la i grega basca—Bilbao-Vitòria-Sant Sebastià— ha relegat el corredor a un futur incert. L'únic compromís adquirit pel govern espanyol és l'habilitació d'una tercera via ferroviària que ni de bon tros encarna el projecte que la UE va designar com a prioritari. Fet i fet, únicament 1.230 milions d'euros que s'invertiran fins el 2016, per bé que el corredor sencer requereix una despesa de 20.000 milions.

En el segon, l'Associació Valenciana d'Empresaris (AVE) presentava la setmana passada un estudi demolidor—*El finançament públic de la Comunitat Valenciana i les seues conseqüències econòmiques*—, en què aquest lobby emfasitza l'infrafinançament que pateix el país, cosa impensable no fa gaire, i també les despeses insuficients que hi fa l'estat. Si els valencians hagueren gaudit d'un finançament per cap igual al de la resta d'autonomies, el deute seria 7.781 milions inferior. AVE demana que es revise de seguida el sistema de finançament perquè els valencians "deixen de ser ciutadans de segona".

Victor Maceda